

Kulturvanor i svenska städer

Författare: Josefine Bové [SOM-rapport nr 2016:34]

Innehåll

Information om den nationella SOM-undersökningen	3
Tabell 1. Teaterligan – I vilken stad går invånarna på mest på teater?	7
Tabell 2. Bioligan – I vilken stad går invånarna på mest på bio?.....	8
Tabell 3. Bokläsningsligan – I vilken stad läser invånarna mest böcker?	9
Tabell 4. Biblioteksligan – I vilken stad går invånarna mest på biblioteket?.....	10
Tabell 5. Pop/rockligan – I vilken stad går invånarna mest på pop/rockkonsert?.....	11
Tabell 6. Museiligan – I vilken stad går invånarna mest på museum?.....	12
Tabell 7. Kulturindex	13

Information om den nationella SOM-undersökningen

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför varje höst sedan 1986 en nationell frågeundersökning i syfte att kartlägga den svenska allmänhetens vanor och attityder på temat Samhälle, Opinion och Medier. Data samlas in via postala och webbaserade enkäter, och varje undersökning genomförs under i huvudsak samma förutsättningar för att resultaten från de olika åren ska vara jämförbara.

SOM-institutet är en samverkan mellan två forskningsenheter vid Göteborgs universitet: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG) samt Statsvetenskapliga institutionen. En rad forskningsprojekt samverkar med SOM-undersökningarna – flertalet med förankring i någon av dessa institutioner – men även externa projekt och andra aktörer deltar regelbundet.

Resultaten från SOM-undersökningarna redovisas i årliga publikationer där de medverkande forskarna presenterar analyser baserade på de senaste resultaten. En utförlig metoddokumentation från den nationella SOM-undersökningen 2015 kommer att publiceras i Vernersdotter, Frida "Den nationella SOM-undersökningen 2015", i Ohlsson, Jonas, Oscarsson, Henrik & Solevid, Maria (red.) *Ekvilibrium*, som ges ut av SOM-institutet och släpps i juni 2016.

Undersökningens uppläggning

Den nationella SOM-undersökningen har sedan starten 1986 genomförts i form av en postenkät riktad till ett systematiskt sannolikhetsurval av Sveriges befolkning. Sedan 2012 har respondenterna även getts möjlighet att svara via webben. Från och med 2009 års undersökning är åldersintervallet 16–85 år.¹ Utländska medborgare har ingått i urvalet sedan 1992.

Omfattningen av undersökningen har ökat efterhand både vad gäller antalet frågor och antalet svarspersoner. 2015 utgjordes den nationella SOM-undersökningen av fem parallella riksrepresentativa delundersökningar, vilka baseras på ett urval om vardera 3 400 personer, dvs. totalt 17 000 personer. Datainsamlingen för de fem formulärens genomfördes under identiska förutsättningar. Ungefär en fjärdedel av frågorna är gemensamma för samtliga formulär.

Fältarbetet för den nationella undersökningen följer i huvudsak samma upplägg år från år. Huvuddelen av datainsamlingsarbetet genomförs under hösten. Enkäten skickas ut i slutet av september månad. Under fältperioden genomförs successivt en serie påminnelseinsatser postalt och per telefon. Fältarbetet avslutas senast under februari månad. Redan vid novemberens utgång har i allmänhet drygt 90 procent av dem som slutligen kommer att medverka skickat tillbaka sin enkät.

---

¹ I de nationella SOM-undersökningarna 2000–2008 var åldersintervallet 15–85 år; 1992–1999 15–80 år; 1986–1991: 15–75 år.

De nationella SOM-undersökningarnas upplägg, 1986–2015

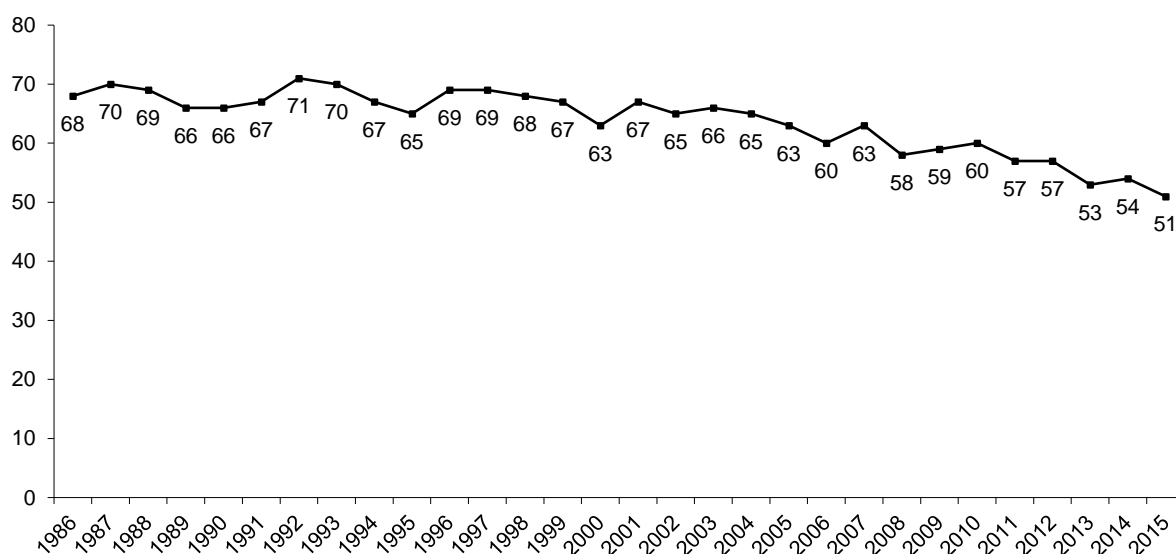
År	Urvalsmetod	Antal formulär	Total urvalsstorlek	Medborgarskap	Åldrar
1986	Systematiskt sannolikhetsurval	1	2 500	Både sv. & utl.	15–75 år
1987–1988	"	"	"	Endast sv.	"
1989	"	"	"	Både sv. & utl.	"
1990–1991	"	"	"	Endast sv.	"
1992–1995	"	"	2 800	Både sv. & utl.	15–80 år
1996	"	"	28 411	"	"
1997	"	"	2 800	"	"
1998	"	2	5 600	"	16–80 år ²
1999	"	"	"	"	15–80 år
2000–2005	"	"	6 000	"	15–85 år
2006	"	"	6 000	"	"
2007–2008	"	"	6 000	"	"
2009–2011	"	3	9 000	"	16–85 år
2012	"	4	12 000	"	"
2013	"	5	17 000	"	"
2014	"	4	13 600	"	"
2015	"	5	17 000	"	"

Kommentar: ¹Gruppen 15-åringar var inte inkluderade i det ursprungliga urvalet utan tillfördes i efterhand undersökningens första urval om 2 800 personer. ²Gruppen 15-åringar var inte inkluderade i urvalet.

Svarsfrekvens och bortfall

SOM-undersökningarna har sedan starten 1986 haft en relativt hög svarsfrekvens. För samhällsvetenskapliga postenkäter har svarsfrekvensen brukat ligga på mellan 60 och 70 procent, men det har under senare år blivit svårare att nå dessa nivåer. Figuren nedan illustrerar förändringen i svarsmönster för den nationella SOM-undersökningen år 1986–2015.

Svarsfrekvens i den nationella undersökningen, 1986–2015 (procent av nettourvalet)

Det finns skillnader i svarsbenägenhet hos olika grupper av respondenter i SOM-undersökningarna. Kvinnor svarar exempelvis i något större utsträckning än män. Den största skillnaden i svarsmönster finner vi mellan åldersgrupper. Svarsviljan hos personer över 50 år är stabil över tid medan de yngre åldersgrupperna dalar i svarsfrekvens. Den mest svarsvilliga gruppen utgörs av 70–79-åringar medan svarsviljan är lägst bland 20–24-åringar.

***

SOM-institutet har i samverkan med Västra Götalandsregionen undersökt kulturvanor i svenska kommuner. Analyserna bygger på en uppdatering av *Kulturen och staden*, Rudolf Antoni, 2011, tillgänglig via länken <http://www.fastighetsagarna.se/aktuellt-och-opinion/rapporter/ovriga-rapporter/kulturen-och-staden>

Docent Annika Bergström och fil.dr. Jonas Ohlsson har varit undersökningsledare för 2015 års SOM-undersökningar och har det övergripande ansvaret för undersökningarnas utformning och genomförande. Fil. kand. Frida Vernersdotter har varit biträdande undersökningsledare för 2015 års nationella SOM-undersökning med ansvar för datainsamling och databearbetning. Josefine Bové, har svarat för databearbetning och presentation i föreliggande rapport.

Urvalet av städer är baserat på SKLs kommungruppindelning där kommungrupperna Storstäder och Större städer ingår i urvalet, totalt 34 stycken. För att få ett bra underlag för analysen har data från åren 2011–2015 slagits samman. Antalet svarande varierar mycket mellan de olika kommunerna men också mellan de olika frågorna. Lågt antal svarande ger en större felmarginal och osäkerhet i bedömningen. Flest svarande har frågan om teaterbesök med 2 272 personer i Stockholm och 166 personer i Hässleholms kommun med en felmarginal mellan +/- 1,8 och +/- 5,7 procentenheter. Färst personer har svarat på frågan om museibesök, 819 personer i Stockholm och 47 personer i Örnsköldsvik kommun. Felmarginalen varierar mellan +/- 3,4 och +/-12,3 procentenheter. Totalt 15 498 personer har svarat på frågorna.

Resultaten presenteras här först i form av totalistor för respektive kulturaktivitet kallade "Teaterligan" "Bioligan" och så vidare. Procentsatsen anger andelen som regelbundet ägnar sig åt respektive aktivitet i kommunen. Regelbundenheten definieras olika för de olika aktiviteterna och redovisas i respektive tabellkommentar. Därefter redovisas ett sammanräknat index för samtliga kulturvanor i respektive kommun. Detta baseras på ett system av inbördes ranking mellan de 34 kommunerna och säger således ingenting om hur dessa städer förhåller sig till andra som inte ingår i undersökningen. Kulturindex ger ett övergripande mått på hur kulturellt aktiv befolkningen är i respektive kommun med avseende på de kulturaktiviteter som inkluderas i rapporten.

Tabell 1. Teaterligan – I vilken stad går invånarna på mest på teater?

	Kommun	Andel ofta
1	Stockholm	36 %
2	Lund	29 %
3	Malmö	27 %
4	Göteborg	26 %
5	Uppsala	24 %
6	Karlstad	24 %
7	Halmstad	23 %
8	Södertälje	22 %
9	Kristianstad	22 %
10	Norrköping	21 %
11	Växjö	21 %
12	Helsingborg	21 %
13	Falun	21 %
14	Linköping	20 %
15	Skövde	20 %
16	Umeå	20 %
17	Karlskrona	19 %
18	Örebro	19 %
19	Jönköping	18 %
20	Borås	18 %
21	Nyköping	17 %
22	Hässleholm	17 %
23	Luleå	17 %
24	Eskilstuna	16 %
25	Uddevalla	16 %
26	Västerås	16 %
27	Trollhättan	15 %
28	Sundsvall	15 %
29	Kalmar	14 %
30	Varberg	14 %
31	Gävle	14 %
32	Östersund	14 %
33	Skellefteå	14 %
34	Örnsköldsvik	9 %

Kommentar: Med "ofta" avses minst två teaterbesök om året.

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2011–2015.

Tabell 2. Bioligan – I vilken stad går invånarna på mest på bio?

	Kommun	Andel ofta
1	Stockholm	47 %
2	Göteborg	39 %
3	Lund	38 %
4	Södertälje	35 %
5	Uppsala	34 %
6	Skövde	33 %
7	Malmö	32 %
8	Jönköping	31 %
9	Umeå	31 %
10	Växjö	30 %
11	Kalmar	30 %
12	Uddevalla	30 %
13	Linköping	28 %
14	Trollhättan	28 %
15	Halmstad	27 %
16	Varberg	27 %
17	Karlstad	27 %
18	Örebro	27 %
19	Gävle	27 %
20	Nyköping	26 %
21	Norrköping	26 %
22	Skellefteå	26 %
23	Eskilstuna	25 %
24	Kristianstad	25 %
25	Karlskrona	24 %
26	Borås	24 %
27	Sundsvall	24 %
28	Falun	23 %
29	Luleå	23 %
30	Västerås	22 %
31	Helsingborg	21 %
32	Östersund	21 %
33	Hässleholm	20 %
34	Örnsköldsvik	18 %

Kommentar: Med "ofta" avses minst fyra biobesök om året.

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2011–2015.

Tabell 3. Bokläsningsligan – I vilken stad läser invånarna mest böcker?

	Kommun	Andel ofta
1	Lund	51 %
2	Stockholm	50 %
3	Nyköping	50 %
4	Uppsala	47 %
5	Södertälje	45 %
6	Helsingborg	45 %
7	Sundsvall	45 %
8	Linköping	44 %
9	Göteborg	44 %
10	Örebro	44 %
11	Växjö	43 %
12	Kalmar	43 %
13	Malmö	42 %
14	Karlstad	42 %
15	Uddevalla	41 %
16	Umeå	41 %
17	Hässleholm	40 %
18	Halmstad	40 %
19	Varberg	40 %
20	Borås	40 %
21	Skövde	40 %
22	Östersund	40 %
23	Jönköping	39 %
24	Falun	39 %
25	Västerås	38 %
26	Luleå	38 %
27	Norrköping	37 %
28	Kristianstad	37 %
29	Trollhättan	37 %
30	Skellefteå	37 %
31	Karlskrona	36 %
32	Örnsköldsvik	36 %
33	Gävle	35 %
34	Eskilstuna	32 %

Kommentar: Med "ofta" avses bokläsning minst en gång i veckan det senaste året.

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2011–2015.

Tabell 4. Biblioteksligan – I vilken stad går invånarna mest på biblioteket?

	Kommun	Andel ofta
1	Umeå	42 %
2	Borås	41 %
3	Varberg	39 %
4	Luleå	38 %
5	Uppsala	37 %
6	Gävle	37 %
7	Lund	35 %
8	Nyköping	34 %
9	Helsingborg	34 %
10	Kristianstad	34 %
11	Göteborg	34 %
12	Trollhättan	34 %
13	Karlstad	34 %
14	Växjö	33 %
15	Sundsvall	33 %
16	Stockholm	32 %
17	Malmö	32 %
18	Halmstad	32 %
19	Falun	30 %
20	Linköping	29 %
21	Norrköping	29 %
22	Uddevalla	29 %
23	Södertälje	27 %
24	Jönköping	27 %
25	Hässleholm	27 %
26	Östersund	27 %
27	Eskilstuna	25 %
28	Kalmar	25 %
29	Karlskrona	25 %
30	Skellefteå	25 %
31	Skövde	23 %
32	Örebro	22 %
33	Västerås	22 %
34	Örnsköldsvik	22 %

Kommentar: Med "ofta" avses minst fyra biblioteksbesök om året.

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2011–2015.

Tabell 5. Pop/rockligan – I vilken stad går invånarna mest på pop/rockkonsert?

	Kommun	Andel ofta
1	Göteborg	24 %
2	Stockholm	23 %
3	Malmö	22 %
4	Uppsala	19 %
5	Norrköping	19 %
6	Linköping	18 %
7	Kalmar	18 %
8	Lund	18 %
9	Helsingborg	18 %
10	Luleå	18 %
11	Karlstad	17 %
12	Falun	16 %
13	Jönköping	15 %
14	Hässleholm	15 %
15	Varberg	15 %
16	Örebro	15 %
17	Umeå	15 %
18	Örnsköldsvik	14 %
19	Södertälje	13 %
20	Karlskrona	13 %
21	Uddevalla	13 %
22	Borås	13 %
23	Gävle	13 %
24	Sundsvall	13 %
25	Skellefteå	13 %
26	Eskilstuna	12 %
27	Växjö	11 %
28	Kristianstad	11 %
29	Halmstad	11 %
30	Skövde	11 %
31	Östersund	11 %
32	Nyköping	10 %
33	Trollhättan	10 %
34	Västerås	7 %

Kommentar: Med "ofta" avses minst två konsertbesök om året.

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2011–2015.

Tabell 6. Museiligan – I vilken stad går invånarna mest på museum?

Kommun	Andel ofta
1 Uddevalla	56 %
2 Stockholm	55 %
3 Lund	44 %
4 Göteborg	42 %
5 Uppsala	39 %
6 Malmö	38 %
7 Kalmar	35 %
8 Kristianstad	35 %
9 Varberg	34 %
10 Växjö	32 %
11 Norrköping	31 %
12 Karlskrona	31 %
13 Halmstad	30 %
14 Södertälje	29 %
15 Karlstad	29 %
16 Linköping	28 %
17 Helsingborg	28 %
18 Trollhättan	28 %
19 Umeå	28 %
20 Hässleholm	27 %
21 Gävle	27 %
22 Jönköping	25 %
23 Örebro	25 %
24 Sundsvall	24 %
25 Östersund	24 %
26 Borås	23 %
27 Falun	23 %
28 Luleå	23 %
29 Västerås	22 %
30 Eskilstuna	21 %
31 Skövde	17 %
32 Nyköping	16 %
33 Skellefteå	13 %
34 Örnsköldsvik	11 %

Kommentar: Med "ofta" avses minst två museibesök om året.

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2011–2015.

Tabell 7. Kulturindex

	Kommun	Kulturindex
1	Lund	91,2
1	Stockholm	91,2
3	Uppsala	89,2
4	Göteborg	87,7
5	Malmö	78,9
6	Södertälje	67,2
7	Karlstad	65,7
8	Linköping	65,2
9	Umeå	64,7
10	Växjö	62,3
11	Helsingborg	61,8
12	Varberg	57,8
13	Kalmar	56,9
14	Norrköping	56,4
15	Uddevalla	55,9
16	Halmstad	53,9
17	Kristianstad	50,5
18	Jönköping	49,5
19	Borås	46,1
19	Nyköping	46,1
21	Örebro	45,6
22	Luleå	44,1
23	Falun	42,6
24	Sundsvall	41,7
25	Hässleholm	38,7
26	Gävle	37,7
26	Trollhättan	37,7
28	Karlskrona	37,3
28	Skövde	37,3
30	Eskilstuna	22,5
31	Östersund	20,6
32	Skellefteå	18,1
33	Västerås	16,2
34	Örnsköldsvik	11,8

Kommentar: Skalan går från 1–100 och baseras på inbördes ranking mellan de 34 kommunerna för var och en av de sex kulturvanorna som ingår i jämförelsen, det vill säga bokläsning, biobesök, teaterbesök, biblioteksbesök, museibesök och besök på pop/rockkonsert.

Källa: De nationella SOM-undersökningarna 2011–2015.

SOM-institutet vid Göteborgs universitet genomför årligen nationella och lokala frågeundersökningar och anordnar seminarier på temat Samhälle, Opinion och Medier.

SOM-institutet | Seminariegatan 1B | Box 710, 405 30 Göteborg
031 786 3300 | info@som.gu.se | www.som.gu.se

